

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

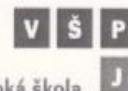
**Interkulturní komunikace -
Anglie - kulturní šok pro české občany**

Bakalářská práce

Autor: Andrea Smejkalová

Vedoucí práce: Mgr. Anica Djokić, MBA

Jihlava 2015

Vysoká škola
polytechnická
Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Andrea Smejkalová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Interkulturní komunikace - Anglie - kulturní šok pro české občany
Cíl práce:	Cílem práce bude zhodnotit vliv cizího prostředí na české občany - fenomén kulturního šoku. Metodou osobních rozhovorů s českými občany žijící v Anglii 3 až 6 měsíců zjistit pocity, dojmy a kulturní rozdíly, které ovlivňují jejich každodenní interakce v novém prostředí. Závěrem bude doporučení pro české studenty plánující dlouhodobý pracovní pobyt v Anglii.

Mgr. Anica Djokic, MBA.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Mgr. Anice Djokić, MBA za rady a připomínky, za vedení odborné práce a ochotu. Dále chci poděkovat všem respondentům za poskytnutí podkladů k vypracování mé bakalářské práce. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

.....

Podpis

Anotace

SMEJKALOVÁ, Andrea: Interkulturní komunikace – Anglie – kulturní šok pro české občany. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce Mgr. Anica Djokić, MBA. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2015.

Bakalářská práce na téma Interkulturní komunikace - Anglie - kulturní šok pro české občany zkoumá vliv anglického prostředí spojený s pocity, dojmy a kulturními rozdíly. V teoretické části popisují základní pojmy a v praktické části se zaměřují na aspekty související s pobytem. Na základě rozhovorů je závěrem práce doporučení pro dlouhodobý pobyt v Anglii.

Klíčová slova: kultura, komunikace, interkulturní komunikace, Anglie

Annotation

SMEJKALOVÁ, Andrea: Intercultural communication – England – culture shock for Czech Citizens. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of tourism. Supervisor: Mgr. Anica Djokić, MBA. Grade of qualification: bachelor. Jihlava 2015.

The Bachelor thesis on topic of Intercultural Communication - England - culture shock for Czech citizens examines the influence of English environment coupled with feelings, impressions and cultural differences. The theoretical part describes the basic terms and in the practical part focuses on aspects related with the stay. Based on the interviews, the thesis concludes recommendation for a long stay in England.

Key words: culture, communication, intercultural communication, England

OBSAH

1	Úvod a cíl	10
2	Teoretická část.....	11
2.1	Kultura.....	11
2.1.1	Národní kultura	12
2.1.2	Kulturní dimenze	13
2.1.3	Kulturní šok	15
2.1.4	Komunikace	17
2.1.5	Verbální a neverbální komunikace	17
2.1.6	Komunikační problémy a bariéry	19
2.2	Interkulturní komunikace	21
2.2.1	Interkulturní kompetence	22
2.2.2	Interkulturní komunikace jako oblast vědy	22
3	Praktická část.....	24
3.1	Metodika sběru dat	24
3.2	Anglie	25
3.2.1	Základní informace	25
3.2.2	Anglické kulturní standarty	25
3.3	Rozhovory	27
3.3.1	Věk.....	27
3.3.2	Pohlaví	28
3.3.3	Studium nebo práce a důvod vycestování.....	29
3.3.4	Hledání práce	30
3.3.5	Pocity, dojmy z nového prostředí	31

3.3.6	Chování Angličanů	32
3.3.7	Zaměstnání a platové podmínky	33
3.3.8	Ubytování.....	35
3.3.9	Doprava.....	36
3.3.10	Stravování	38
3.3.11	Volný čas	38
3.3.12	Nedostatky Anglie	39
3.4	Pozitiva a negativa	40
4	Závěr a doporučení	42
	Seznam použité literatury	44

1 Úvod a cíl

Ať si myslíme nebo řekneme cokoliv, pokaždé jsme příslušníky nějaké kultury, ve které žijeme, a která je nám dána. V naší kultuře si můžeme vytvořit svůj vlastní pohled na svět, protože jí věříme, anebo si rozšíříme svůj obzor multikulturního světa, ten přijmeme a žijeme s naprosto odlišnou kulturou. Záleží jen na nás, pro co se rozhodneme, a který pohled na svět nám bude lépe vyhovovat a bude pro nás tím nejlepším.

Někdy je to naše ctižádost, zvědavost, hon za poznáním či ekonomická situace, která nás zavádí do neznámých zemí a kultur, ve kterých se setkáváme i s jinými etnickými skupinami a prostředím, na které nejsme připraveni. Během pobytu jsme často až nemile překvapeni z našich reakcí, negativních pocitů a duševních onemocnění, která se u nás projeví.

Téma této bakalářské práce je interkulturní komunikace – Anglie – kulturní šok pro české občany. Toto téma jsem si vybrala kvůli zájmu o práci v zahraničí a zkušenostem lidí z mého okolí, kteří si práci už mohli vyzkoušet. Anglie byla jednoznačným vítězem ve výběru zemí, jelikož mne po její návštěvě oslnila, a z toho důvodu jsem se začala zajímat o její lepší poznání spojené s prací, kulturou a dalšími poznatky, jež uvedu v této práci.

Cílem mé práce je zhodnotit vliv cizího prostředí na české občany metodou osobních rozhovorů, které povedou k doporučení pro české studenty plánující dlouhodobý pracovní pobyt v Anglii.

Práce je rozdělena do dvou částí a to na teoretickou a praktickou. V teoretické části se budu věnovat vymezení základních pojmů v oblasti kultury, komunikace, interkulturní komunikace a kulturního šoku.

V praktické části uvedu základní informace o Anglii a její kulturní standardy. Dále zhodnotím dle vybraných respondentů různé aspekty k životu a pobytu v Anglii, na které v závěru navážu doporučením pro osoby, které by měly zájem o dlouhodobý pracovní pobyt.

2 Teoretická část

2.1 Kultura

Existuje mnoho definic pojmu kultura. Vědci, kteří se zabývají tímto pojmem, se shodují v tom, že kultura zahrnuje jak produkty z umělecké tvorby, řeč, hodnoty, ideje, tak pohled na svět a filozofii. Přičemž dnes je kultura chápána jako všechno, co bylo a je vytvořeno v průběhu svého života a je předáváno dalším generacím. (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 9-33)

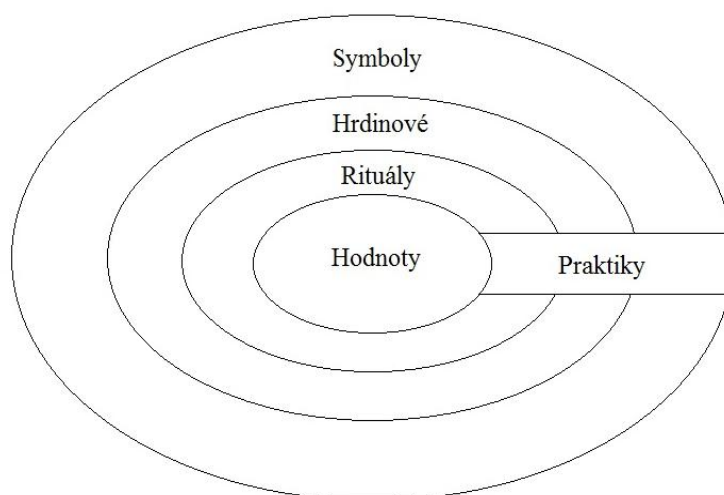
Při podrobnějším zkoumání všech definic zjistíme, že ve všech nalezneme společné body, jako jsou tyto následující:

- „1. Kultura je systém hodnot a sociálních norem sdílených společností či skupinou lidí.*
- 2. Kultura není vrozená, vzniká procesem učení.*
- 3. Je sdílena, komunikována a přenášena členy určité společnosti či sociální skupiny.*
- 4. Existuje řada projevů kultury (například humor, manželství, vzdělání, etika a etiketa, výtvarné umění, vzdělávání, tanec, pohostinnost, folklór, stravování, pohřeb a truchlení, hry a sport, jazyk, neverbální komunikace, zdravení, oblékání, zákony, kalendář a chápání času, jména, předávání dárků, náboženské rituály, návštěvy, vztah k vlastnictví, tresty, hudba, obchodování, vyjednávání, sex, čistota, účes atd.“* (Světlik, 2001, str. 5-6)

To, jak člověk dává najevo svůj strach, vyjadřuje radost či jakým způsobem se zařazuje do společnosti, je výsledkem kultury. V jeho chování se projevuje jedinečnost, která je výsledkem dědictví ukotveného v genech, a která ho ovlivňuje a modifikuje.

Kulturní rozdíly se projevují různými způsoby. Často jsou viditelné, nezávislému pozorovateli, jejich kulturní podstata mu však uniká a často jí nerozumí. Tzv. slupku „Hofstedeho diagramu“ tvoří symboly, hrdinové a rituály, které můžeme zahrnout do jednoho pojmu, zvyky (praktiky) viz obrázek. Mezi symboly patří slova, gesta, účes, oblečení a další, které jsou často kopírovány a přenášeny z jedné kultury do druhé,

kde staré mizí a nové vznikají. Do hrdinů zařadíme mrtvé či živé osoby s charakterem, který je nějak uznáván a oceňován. A rituály tak to je způsob pozdravu a průběh oslav, či různých ceremoniálů. Základem a jádrem kultury jsou hodnoty, které si osvojujeme již v mládí v procesu výchovy a socializace. Hodnotami rozumíme návyky a sklony chování, které si ani neuvědomujeme ani o nich nepřemýšlíme, často je odvozujeme z chování lidí. (Světlík, str. 15-29)

Obrázek 1 - Hofstedeho diagram (Hofstede, 2007, str. 17)

2.1.1 Národní kultura

„Národní kulturu lze definovat jako kulturu, kterou v průběhu historie vyvinulo velké množství lidí, kteří se jako příslušníci určitého národa narodili nebo se tak cítí a definují si ji jako závaznou a „bytí určující“.“ (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 92)

Národní kultura je v permanentním vývoji, a proto není žádným statickým a strnulým útvarem. Je ztělesněním tradovaných hodnot, norem, pravidel chování a eticko-morálních systémů. V národě se vždy vyskytne mnoho problémů, s kterými je třeba se vypořádat, proto je společností vyvíjeno spousta variant k řešení těchto problémů. (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 92-131)

Díky rozsáhlému výzkumnému šetření hodnotových charakteristik lidí podle vlastností národních kultur vznikla typologie národních kultur.

Typologie národních kultur vznikla v důsledku rozvoje mezinárodního obchodu, mezinárodních kontaktů a procesů spojených s komunikací mezi partnery různých zemí. Příslušníci států si uvědomovali komunikační bariéry a problémů, a tak se někteří odborníci začali zabývat zkoumáním příčin těchto problémů. Největší mírou k typologii národních kultur přispěl nizozemský profesor Geert Hofstede. (Průcha, 2010, str. 31-33)

2.1.2 Kulturní dimenze

S předchozími pojmy souvisí i další část, která se věnuje výzkumu holandského odborníka, který vycházel z vlastností národních kultur a provedl rozsáhlé výzkumné šetření hodnotových charakteristik lidí více než v padesáti zemích světa. (Průcha, 2010, str. 31-33)

Celé jeho šetření začalo vytvořením dotazníku, který obdrželo 116 000 zaměstnanců jednoho mezinárodního počítačového koncernu, a který byl přeložen do dvaceti jazyků, takže mohl být použit v 53 zemích. Jednalo se o prozkoumání tzv. pracovně orientované hodnoty představy. Jednalo se o otázky, které se týkaly spokojenosti s pracovními aspekty jako například: Jak se vám líbí práce, kterou děláte. (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 122-138)

Z tohoto dotazníku Geert Hofstede dospěl k závěru, že můžeme rozlišit čtyři základní kulturní dimenze:

- Rozpětí moci v hierarchii – v této dimenzi můžeme pozorovat, do jaké míry jsou v určité kultuře akceptovány nerovné mocenské poměry. Podle Hofsteda rozlišujeme kultury s vysokým rozpětím moci a kultury s nízkým rozpětím v moci. U kultur s vysokým a rozpětím v moci považují a očekávají jejich členové velký sklon k moci v institucích a organizacích za neproblematický, díky tomu se tvoří velmi nepropustné hierarchické systémy. U kultur s nízkým rozpětím v moci členové považují velký sklon k moci v institucích a organizacích za velmi problematický a bojují proti nim, díky tomu se tvoří ploché a propustné hierarchické systémy.

- Individualismus/kolektivismus – na této dimenzi můžeme vidět, do jaké míry se členové určité kultury definují jako součást sociální pospolitosti a do jaké míry se cítí být jí zavázáni. Dělíme kolektivistické kultury, kde se členové vnímají primárně jako členové sociální skupiny a pokoušejí se své osobní cíle vytvářet v souladu se skupinou. A dále individualistické kultury, kde se členové vnímají primárně jako autonomní individua a snaží se vytvářet své osobní cíle nezávisle na zájmech sociální skupiny.
- Vyhýbání se nejistotě – na této dimenzi je možné ukázat, do jaké míry nejasné a víceznačné situace vyvolávají nejistotu a obavy v určité kultuře. Členové se řadí do kultur s vysokou mírou vyhýbání se nejistotě, kde jsou pravidla k řízení soukromého i veřejného života vysoce závazná a na nejasné poměry reagují členové dezorientací nebo dokonce agresí. Druhou kulturou je kultura s nízkou mírou vyhýbání se nejistotě, kde jsou pravidla řízení soukromého i veřejného života velmi málo závazná a reagují na nejasné nebo dokonce chaotické poměry relativně klidně.
- Maskulinita/feminista – na této dimenzi sledujeme, do jaké míry jsou v určité kultuře od sebe oddělovány mužské a ženské role, a do jaké míry jsou pevně stanovené. U maskulinity jsou společenské role mužů a žen jasně rozděleny, zatímco u femininních kultur mohou téměř všechny společenské role vykonávat jak muži, tak ženy a mužské a ženské role nejsou přesně definovány.
- Dlouhodobá orientace – v této dimenzi můžeme pozorovat do jaké míry je v určité kultuře oceňováno dlouhodobé myšlení. Rozlišujeme silnou dlouhodobou orientaci a slabou dlouhodobou orientaci. U silné dlouhodobé orientace přetrvává působení velmi starých tradic až do současnosti a dnešní jednání má vysokou závaznost do budoucnosti. U slabých dlouhodobých orientací mají tradice nanejvýš nostalgickou hodnotu, a to co se dnes stane, může být i zítra. (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 101-130)

2.1.3 Kulturní šok

S termínem kulturní šok, jste se mohli setkat již v šedesátých letech. Znamená psychologickou dezorientaci nebo zmatek, který pocítíte při střetnutí odlišné kultury než je ta vaše, ve které žijete a pracujete.

„Kulturní šok se vžil jako popis nebo charakteristika duševního stavu, v němž se nachází osoba pobývající delší dobu v zahraničí. Je důsledkem skutečnosti, že příslušníci jedné kulturní oblasti mají tendenci vysvětlovat jednání příslušníků jiné kulturní oblasti podle domácí kultury.“ (Šroněk, 2001, str. 52)

Kulturní šok není jednorázový a už vůbec ne rychlý zvrát. Jde o proces trvající týdny až měsíce. Podle toho jak jsme schopni strávit změny, které nás v cizím prostředí obklopí. Šokem jej nazýváme proto, že nás dokáže silně vykolejit. Některé lidi dokonce tak, že nápor nevydrží a vrátí se domů. Není na tom nic špatného, každý jsme nějaký a je lepší si přiznat, že na to nestačím, než trpět a pyšnit se. [1]

V praxi se s kulturním šokem setkáte při návštěvě či pobytu za hranice svého státu nebo hranice své kultury avšak je rozdíl jak dlouho se v dané oblasti zdržíte. Nejčastější projevy kulturního šoku:

- stesk po domově a přátelích
- uzavření se do sebe
- nepřátelství vůči místním obyvatelům
- potřeba delšího spánku
- podrážděnost či záchvaty pláče
- manželské neshody
- přehnaná čistota
- rodinné napětí a konflikty
- nedostatek schopnosti efektivní práce

Je na každém, jak se s daným prostředím vypořádá, ale téměř u všech lidí se projeví alespoň jeden z nich, ať se jedná o krátkodobý či dlouhodobý pobyt. Návštěvníci nebo turisté vnímají spíše vnější odlišnosti prostředí, za to lidé pobývající dlouhodoběji vnímají a reagují i na jiné odlišnosti, například základní hodnoty a postoje místních obyvatel. Fáze, kterými lidé prochází, jsou čtyři a jejich délka je rozdílná a od určitého stupně odpovídá délce pobytu a intenzitě šoku, který je odlišný v každé kultuře.

První fáze tzv. libánky, v nichž je všechno nové a vzrušující, ve druhé tzv. podrážděnost a nepřátelství dochází k velkým problémům, které se ze začátku zdáli jako maličkosti, ve třetí tzv. postupné přizpůsobení začíná osoba zvládat všechny problémové situace v daném kulturním prostředí a ve čtvrté tzv. bikulturalismus dokáže člověk zcela účinně působit ve dvou odlišných kulturách.

Lidé, kteří chtějí dlouhodobě pracovat v cizí zemi, jsou vystaveni větším změnám a rozdílům, například vzdálenost od místa bydliště nebo klima, mají několik možností jak se s kulturním šokem vyrovnat.

Možnosti:

1. cynická – odmítnutí odjet se všemi důsledky
2. pštrosí politika – uzavřít se do sebe a nevšímat si okolí
3. co nejlepší příprava na pobyt v jiném prostředí – zdravotní, odborná, jazyková
příprava „kulturní“ – minimalizovat nepříznivé důsledky kulturních rozdílů

(Šroněk, 2001, str. 52-96)

Nemusíme se s ním jen vyrovnat, ale můžeme jej i zmírnit, stačí si uvědomit jedinou věc. Chceme-li opravdu poznat cizí země, neučme se je srovnávat, otevřeme se novým věcem, nehodnoťme podle našich měřítek, jen přijímejme a respektujme. To ostatní přijde samo.

Dalšími způsoby na zmírnění kulturního šoku mohou být:

- udržovat kontakt s přáteli doma (e-mail, v dnešní době facebook, atd.)

- najít si v hostitelské kultuře někoho, kdo rozumí pocitům cizinců
- naučit se co nejvíce z místního jazyka [1]

2.1.4 Komunikace

Mikulaščík o komunikaci říká, že má velmi široké použití. „*Slovo je latinského původu a znamená něco spojovat. Může být použito jako označení pro dopravní síť, přemísťování lidí, materiálů, ale také myšlenek, informací, postojů, pocitů, od jednoho člověka k druhému.*“ (Mikulaščík, 2010, str. 19)

Komunikace je nejdůležitějším faktor životního a profesního úspěchu. Komunikovat s lidmi jsme se naučili již v raném věku od rodičů a ve škole. Může nám poskytnout potěšení, díky ní můžeme dosáhnout úspěchu, aniž bychom byli baviči, spisovatelé nebo moderátoři. (Devito, 2008, str. 41-51)

Mezilidská komunikace probíhá nejen prostřednictvím verbálního projevu, ale také tím, co říkáme a jak to říkáme. V podkapitole se budeme věnovat pojmům souvisejícím s komunikací. (Mikulaščík, 2010, str. 20-25)

2.1.5 Verbální a neverbální komunikace

Verbální a neverbální projevy někdy bývají v rozporu v některých situacích. Příkladem může být, že lidé říkají něco, což neodpovídá jejich chování. Jsou ovlivněny kulturními vlivy.

• Verbální komunikace

Verbální komunikací rozumíme, vyjadřování slov prostřednictvím jazyka. Způsoby verbální komunikace mohou být přímá nebo zprostředkovaná, dále mluvená či psaná, anebo živá či reprodukováná. Význam slov je, ale vždy doprovázen neverbálními prostředky tónem řeči.

Při většině rozhovorů nebývá zdůrazněno, co si myslí řečník o sobě či posluchačích, a proto dobrým řečníkem je ten, který používá řadu prvků (aspektů), které nazýváme paralingvistické. To jsou ty, které jsou součástí komunikační techniky.

Zde uvádím paralingvistické aspekty:

- Hlasitost verbálního projevu
- Výška tónu řeči
- Rychlost verbálního projevu
- Objem řeči
- Plynulost řeči, pomlky, frázování
- Barva hlasu a emoční náboj
- Kvalita řeči
- Slovní vata
- Chyby v řeči (Mikulaščík, 2010, str. 103-106)

- **Neverbální komunikace**

Neverbální komunikace je způsob vyjadřování se výrazem obličeje, pohybem rukou, držení těla, využíváním prostoru, dotýkání se jiných osob, oční kontakt, vůně, pachy, symbolika barev, oblékání včetně doplňků, účesy a používaná kosmetika, grafické symboly. Přestavuje účinný způsob projevoování pocitů, emocí, doplňování projevů a zacházení s časem při verbální komunikaci. Její formy se liší kulturami, pro ilustraci: zvednuté obočí v Severní Americe znamená zájem, v Británii nedůvěru, v Číně nesouhlas.

Jako příklad neverbálního projevu bych uvedla alespoň některé a to tzv. teritorialismus, to znamená, že existují hranice mezi osobami při styku. Jednoduše řečeno, vzdálenost osob při vzájemné komunikaci. Pro příklad vzdálenost mezi konverzujícími v Evropě je 60 cm, za to na Blízkém Východě je to 20 cm.

Další formou jsou doteky, v tomto případě se jedná o doteky mezi stejným pohlavím. Týkají se doteků ruky, hlavy, obličeje přičemž intenzita je rozličná. Například podání

ruky se vyskytuje v různých podobách. V jižní Asii je jemný a dlouhotrvající; u Britů je mírný a řídký.

Gestikulace tvoří největší rozdíly v komunikaci mezi zeměmi. Gesta jsou nejvýraznější, vyvolávající zcela rozdílné reakce a popsání všech není ani možné.

Každá kultura pojímá svou neverbální komunikaci jinak. Většinu neverbálních signálů se naučíme v dětství od rodičů. (Šroněk, 2001, str. 105-120)

2.1.6 Komunikační problémy a bariéry

Každý den komunikujeme s okolím verbálně či neverbálně, avšak komunikace mezi odlišnými kulturami je složitější a dochází k nedorozumění a problémům a proto se musíme dostat přes bariéry komunikace. (Mikulaščík, 2010, str. 29-40)

V knize Milana Mikulaščíka nalezneme vyjádření: *„Uvědomit si problémy, bariéry komunikace, je prvním krokem k tomu, abychom je překonávali, abychom se s nimi dovedli vyrovnat. Komunikační bariéry nevnímejte jako zlo, snažme se jim vyhýbat, snažme se je odstraňovat, nepočítejte s nimi, jinak se připravujeme o nové informace, jinak se připravujeme o porozumění.“* (Mikulaščík, 2010, str. 36)

V komunikaci dochází k určitým bariérám, které mohou být způsobeny různými příčinami, které jsou zakotvené v daných kulturách a jazycích. Příčin může být mnoho tak jsem jako příklad vybrala stereotypy a etnofaulismy.

• Stereotypy

Slovo „stereotyp“ z oboru psychologie znamená, že má povahu předsudků, z toho plyne, že je relativně trvalý, přenesený z generace na generaci a vyvíjejí se už od dětství. V českém prostředí zjišťujeme národní stereotypy, které reprezentují názory českých dětí, mládeže a dospělých vůči příslušníkům sousedních či dalších národů.

Charakteristickou poznávací funkcí stereotypu je zjednodušené intelektuální znázornění jiných tím, že upozorní na nejvýraznější odlišnosti. Ne vždy však můžeme stereotyp brát za spolehlivý a určující základ poznání druhých, proto k seznámení musí dojít ve

větší míře, nestačí otázky, že někde něco je, ale i proč a z jakých důvodů to tak je. Za posledních deset let je stereotyp klamný pro českého občana, protože si řeknete, že zboží z třeba Německa by mělo být kvalitní, přitom to může být opak. (Šroněk, 2001, str. 112-134)

• Etnofaulismy

Výraz „etnofaulismy“ znamená, „*neoficiální označení používaná místními obyvateli pro pojmenování příslušníků jiných etnik, národů a zemí.*“ (Průcha, 2010, str. 65). Jinak řečeno, jsou to zvláštní jazykové výrazy, které jsou projevem etnických či národních stereotypů, které mohou mít humorný i zesměšňující charakter a mohou se vztahovat nejen k lidem, ale i jejich mentalitě, jazyku, zvykům.

Etnické a národní stereotypy a etnofaulismy nalezneme ve všech kulturách a jazycích, právě oni hrají roli v interkulturní komunikaci například, kdy se politici vyjadřují o jiných zemích. Jako příklad bych uvedla výraz „španělská vesnice“, který je v Česku známý jako něco neznámého či nesrozumitelného přitom není spojován s ironií vůči Španělům. Etnofaulismy se dává najevo negativní úsudek o určité nežádoucí skupině, jako jsou například imigranti. (Průcha, 2010, str. 63-68)

• Etnocentrismus

Etnocentrismus znamená předpoklad, že kultura určité země, skupiny či společnosti je centrem podle něhož se posuzuje cizí kultura. Lidé žijí v kultuře, která se mění jen v mimořádných situacích, příkladem jsou poválečné události nebo emigrace.

Podle Šronka „*Základním etnocentrickým přístupem je, že to, co činí osoba, skupina, společnost příslušející k určité kultuře, je správné. Naopak to co činí příslušníci jiných kultur, je nesprávné.*“ (Šroněk, 2010, str. 56).

Označení jako „my“ a „oni“ vede nadřazenosti, vyvyšování jedněch nad druhými.

2.2 Interkulturní komunikace

Už ve starověku byly doloženy případy, kdy lidé přicházeli do styku s jinými etnickými kulturami a docházelo k odlišnostem v jazyce, postojích či předsudcích. Cizinci byli považováni za barbary, kvůli nesrozumitelným a směšně znějícím jazykům. Interkulturní komunikace je tedy jev, který spadá do starobylé historie.

Interkulturní komunikace je založena na dvou centrálních pojmech; je to pojem kultura a pojem komunikace, které jsme si popsali v předchozích kapitolách. Oba tyto termíny mají mnoho aspektů, které jsou v různých vědních oborech nazírány z různých hledisek. Jen k pojmu kultura existuje přes 300 definic. (Jaklová, 2009, str. 13-17)

Podle Průchy *„Interkulturní komunikace je termín označující procesy interakce a sdělování probíhající v nejrozličnějších typech situací, při nichž jsou komunikujícími partnery příslušníci jazykově a/ nebo kulturně odlišných etik, národů, rasových či náboženských společenství. Tato komunikace je determinována specifitami jazyků, kultur, mentalit a hodnotových systémů komunikujících partnerů.“* (Průcha, 2010, str. 16)

Při komunikaci lidí dochází často k nedorozuměním, která jsou zapříčiněna nedostatky informací, odlišných cílů, subjektivního rozpoložení či odlišných interpretací, které spolu nesouvisí. U rozhovorů s dlouholetými zkušenostmi komunikace s cizími osobami či kulturou poznáme, že pro ně není lehké popsat průběh situace, pocity, očekávání a myšlenky, ujasnění si jednání, proto musíme takové rozhovory vést cíleně. (Jandt, 2010, str. 21-29)

Znalost jazyka cizí osoby v naší zemi je bezpochyby základním předpokladem k interkulturní komunikaci na vysoké úrovni. Často dochází k situaci, kdy se partneři musí domluvit jazykem třetím např. angličtinou. To vede ke ztrátě některých podstatných informací, když třetí jazyk není na vysoké úrovni.

Interkulturní komunikace nepatří do výuky cizího jazyka, a proto můžeme pochybovat o tom, zda znalost a ovládání jazyka tvoří dostatečný předpoklad pro kulturní porozumění. (Nový&Schroll-Machl, 2005, str. 180-190)

2.2.1 Interkulturní kompetence

Definovat interkulturní kompetenci v několika slovech je poměrně obtížné. V první řadě to znamená odpovídající způsob chování při jednání s lidmi jako zaměstnanci, obchodníci, partneři a klienti. Znamená to také respektování jiných způsobů myšlení a chování, ale i porozumění společenským normám, zvykům a způsobům komunikace. [2]

Průcha ve své knize uvádí „*Interkulturní kompetence je způsobilost jedince realizovat s využitím osvojených znalostí o specifčnostech národních/etnických kultur a příslušných dovedností efektivní komunikaci a spolupráci s příslušníky jiných kultur. Základem interkulturní kompetence je jazyková vybavenost jednotlivce a respektování kulturních specifností partnerů.*“ (Průcha, 2010, str. 46)

Osoba, která se dá považovat za interkulturní, by se měla naučit vnímat zvláštnosti hostující kultury, chápat je a chovat se adekvátně, aniž by se vzdala vlastní kulturní identity nebo vypustila cíle svého pobytu v zahraničí.

2.2.2 Interkulturní komunikace jako oblast vědy

Zdali je jedná o psychologické a sociologické zkoumání interkulturní komunikace, je česká věda pozadu oproti světovému bádání. V zahraničí je vývoj velice intenzivní a taky rozsáhlejší.

První zmínky o pojmu interkulturní komunikace jsou z roku 1954 v knize autorů E. D. Halla a D. Tragera „Culture as Cmmunication“. Velice významná se stala teorie jazykového relativismu spojená s hypotézou Sapira – Whorfa, která má podstatné dva principy:

- Myšlení lidí, jejich vnímání a chápání okolního světa je určováno charakterem jazyka, kterým mluví
- Rozdíly mezi jazyky se odrážejí i v rozdílné interpretaci světa u mluvčích jednotlivých jazyků (Průcha, 2010, str. 23)

Odborníci z celého světa se shodují na tezi (myšlence) týkající se podstaty interkulturní komunikace. A ta zní: Odlišnost jazyků ovlivňuje odlišnost vnímání světa u mluvčích těchto jazyků.

3 Praktická část

Pro praktickou část jsem se rozhodla vytvořit rozhovory s lidmi, kteří pracují 3 až 6 měsíců v Anglii, a kteří jsou zaměstnání v různých firmách a na odlišných pozicích. Cílem tohoto zkoumání je zhodnocení vlivu cizího prostředí pro české občany a doporučení pro studenty, kteří plánují dlouhodobý pracovní pobyt v Anglii. Po dokončení vysoké školy plánuji hledat práci v zahraničí, popřípadě hledat práci tady v České republice zaměřenou na kontakt s lidmi z ciziny jako je například koordinátor dobrovolníků, proto jsem si zvolila téma interkulturní komunikace. Souvisí s ní nejen střetávání lidí a kultur, ale i poznávání celé krajiny.

Nejen v knihách, ale i na internetu nalezneme spoustu modelových situací z pracovního či běžného prostředí. Dnes je interkulturní komunikace velmi aktuální téma a je velmi rozsáhlé, protože každý den dochází ke střetům odlišných kultur. Ze zkušenosti musím poznamenat, že mezi mými vrstevníky odlišných kultur nedochází až tak k velkému rozdílu, co se týče interkulturního pojetí. V práci, kde působí lidé stejného či podobného věku a odlišné národnosti, si rozdíly kultur nepřiznají nebo se nad nimi ani nepozastaví.

3.1 Metodika sběru dat

Pro šetření jsem zvolila nestrukturované rozhovory, které se skládaly z otázek, které souvisely s oblastmi týkající se:

- pocitů, dojmů a rozdílů, jak v kultuře, tak v chování
- práce, pracovního prostředí a pracovních podmínek
- ubytování, stravování, dopravy a volného času
- pozitiv a negativ pobytu

3.2 Anglie

3.2.1 Základní informace

Anglie je největší a nejlidnatější zemí Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Na severu hraničí se Skotskem, na západě pak s Walesem, břehy omývá Severní, Irské a Keltské moře a od pevniny ji odděluje průliv La Manche. Hlavním městem je Londýn, který je největším lákadlem pro turisty a je zároveň největším městem Evropy s více než 7 milióny obyvatel, co se týče celé Anglie, ta má 51 miliónů obyvatel a její měnou je libra. Je konstituční monarchií a tak hlavou státu není prezident jako u většiny států, ale britská královna Elizabeth II. Anglie je pojmenována podle Anglů, jednoho z řady germánských kmenů, původem ze severního Německa, kteří se v Anglii usadili v 5. a 6. století. Od roku 1603 bylo Anglické království v personální unii se Skotským královstvím. Do roku 1707 byla Anglie samostatná, poté v soustátí Spojené království Velké Británie.

V Anglii převažují pahorkatiny, na severu je pak hornatější s řetězem nízkých hor, Pennines, rozdělující severní a střední Anglii na východní a západní část. Východně od těchto hor se rozkládá plochá, nížinatá bažinatá krajina, která byla z velké části vysušena pro zemědělské využití. Nejdelší anglickou řekou je Severn, Temže je druhá, a Trent třetí. Jsou to zároveň tři nejdelší řeky v Spojeném království. [3]

O Anglii se říká, že je kolébkou mnoha věcí, které zná celý svět.

3.2.2 Anglické kulturní standardy

V teoretické části jsem se zmínila o Geertovi Hofstedovi, ale v knize Spolupráce přes hranice kultur, autoři Ivan Nový a Sylvia Schroll-Machl popisují přímo anglické kulturní standardy, které byly definovány z průzkumu k vytvoření „Culture Assimilator Training“ pro Anglii. Profesor Hofstede se zaměřoval na kulturní standardy obecně. Uvedením standardů v Anglii z odborné literatury si můžete udělat představu, jak se vlastně Anglie chová ve srovnání s názory a analýzou z vlastních rozhovorů, které uvedu v dalších částech této práce.

Podle Nový&Schroll-Machl je to sebekázeň, Angličané se vyhýbají ukazovat emoce na veřejnosti, ať se jedná o vztek, radost či netrpělivost. Podle nich se sluší zachovat klid, i když do nich třeba někdo vrazí. Jejich nejčastěji jmenovanými vlastnostmi jsou chladnost, distancování a nezúčastnění.

Do nejdůležitějších a nejchráněnějších hodnot anglické společnosti řadíme soukromí, svobodu jednotlivce zejména jeho názor, to se projevuje v chování. A právě standart, který toto zahrnuje, se nazývá „nepřímá komunikace“.

Mezi další kulturní standart patří redukce odstupu v interpersonálním vztahu. To je typické zachování většího nebo menší vzdálenosti při jednání s lidmi. Navazování konverzace s cizinci je pro Angličany jako samozřejmost.

Ten standart, který ovlivňuje způsoby chování v práci, ve škole nebo na univerzitě se nazývá pragmatismus. Angličané reagují spíše adaptabilně na aktuální situace, např. když se mají na poradě držet předložené struktury. Dalším aspektem souvisejícím s pragmatismem je označován jako zdravý lidský rozum, ten hraje hlavní roli v rozhodovacích procesech.

Standart jako ritualizované porušování pravidel by se v Anglii nazýval ventilová funkce. Jde o porušování pravidel na divokých oslavách a večírcích nebo například striptýzy na diskotékách jsou pro Angličany nevhodné.

Důležitým konceptem v anglické společnosti je ritualizace. Anglické základní hodnoty souvisí se starodávnými symboly a rituály, jejichž odstranění by vyvolalo bouře. Jako hlavní příklad mohu uvést královskou rodinu, která má integrující funkci. Spadají sem také ceremonie spojené s parlamentem a oslavy spojené s historickou událostí.

Anglie byla dlouho dobu centrem světové říše, myšleno z evropské perspektivy, kulturní kolébkou zemí jako Austrálie, Nový Zéland a USA, tak se spekuluje, zda je možné generalizovat anglické kulturní standarty pro tyto země. V neposlední řadě přispívá společná řeč, kterou je angličtina, společné kořeny a předkové k přenosu společenských procesů z jedné země do druhé. Tam se sice získá nová interpretace, ale

pro vnějšího pozorovatele mohou být nápadné podobnosti. (Nový&Schroll-Machl, 2005)

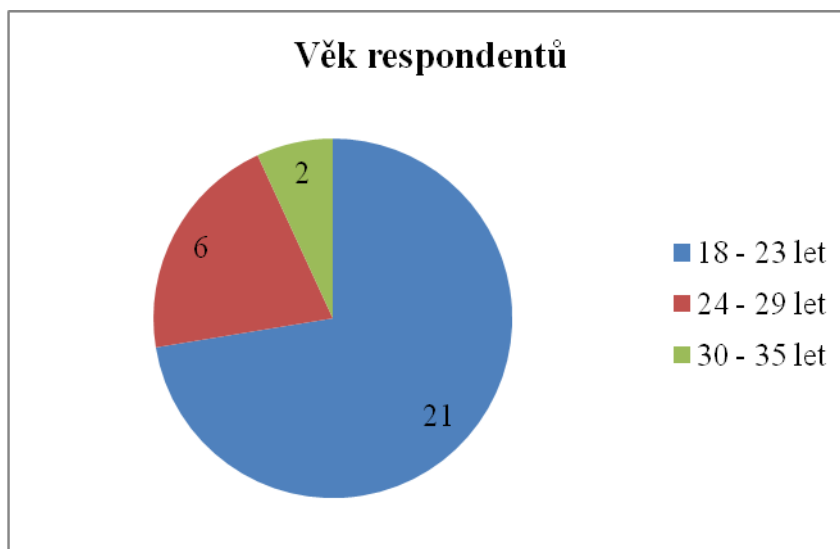
3.3 Rozhovory

V rozhovorech bylo dotázáno 29 respondentů z České republiky, kteří pracují v Anglii od tří do šesti měsíců. Osoby, které jsem oslovila z důvodu poskytnutí rozhovoru do mé bakalářské práce, navíc poznamenali, že nejsou nároční ohledně práce, šlo jim pouze nové poznatky, zkušenosti v obyčejné klidně i jednoduché práci. Nejeli za účelem vybudovat kariéru v nové zemi. Čtyři rozhovory probíhaly osobně při návštěvě Londýna, s dalšími 25 respondenty proběhl rozhovor přes aplikaci Skype. Seznam respondent s jejich věkem a profesí naleznete v příloze. Všechny otázky rozhovoru byly otevřené a nijak strukturované. Výsledky z rozhovorů jsem si rozdělila do kapitol, protože otázky byly nejen nestrukturované, ale i zodpovídané v návaznosti na jinou otázku.

Na začátek jsem zvolila otázky, které se týkají věku a pohlaví, abychom věděli, které skupiny se můj výzkum týká. Dále se jednalo o otázky, které se týkaly vlastní praxe a vyplývaly z pobytu v Anglii.

3.3.1 Věk

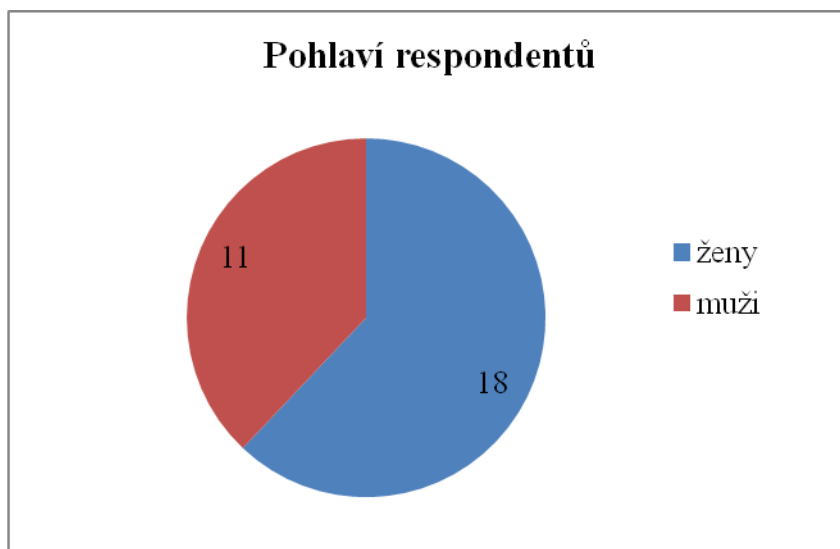
Věkové skupiny jsem rozdělila po pěti letech s nejnižší hranicí 18 let a nejvyšší 35 let, myslím si, že lidé mladšího věku, mají zájem vycestovat, ale pouze na výměnný pobyt nikoliv na trvalé usazení spojené s prací. Naopak lidé nad 35 se chtějí usazovat a zakládat rodinu a je na nich, jestli zvolí trvalé usazení v našem státě nebo v cizí zemi. Otázka zněla: Kolik je Vám let?

Jak můžete vidět v grafu na další straně, skupina ve věku 18-23 let měla největší zastoupení a to 21 respondentů. Z toho plyne, že lidé, kteří se stanou dospělými díky dosažení 18 let, nejčastěji vycestují do zahraničí, ať se jedná o Anglii či další země. Ve skupině ve věku 24-29 se pohybovalo o poměrně značnou část méně lidí a to 6 respondentů. Poslední skupina ve věku 30-35 let měla zastoupení pouze 2 osob.

3.3.2 Pohlaví

Proč jsem zvolila otázku, co se týká pohlaví, je že podle něj hledají lidé práci. Přece nebude například chytrá, vzdělaná a ambiciózní žena pracovat jako dělník. Samozřejmě toto tvrzení není nijak ověřené, všechno je to na vlastním rozhodnutí. Je to pouze moje vlastní domněnka. Abychom mohli rozvést šetření, jakou získali práci a souvislosti s ním, tahle otázka byla nutností. Znění otázky bylo: Jaké je Vaše pohlaví? Z grafu vyplývá převaha žen a to 18 dotázaných, mužů mi odpovědělo 11. Pro viditelnější srovnání jsem na další straně uvedla graf.

3.3.3 Studium nebo práce a důvod vycestování

Odjet co ciziny můžete kdykoliv, záleží však na Vás, zdali chcete alespoň získat lepší vzdělání než je na úrovni základní školy. Do zahraničí odjíždí mnoho lidí nejen za prací, ale i za lepším vzděláním.

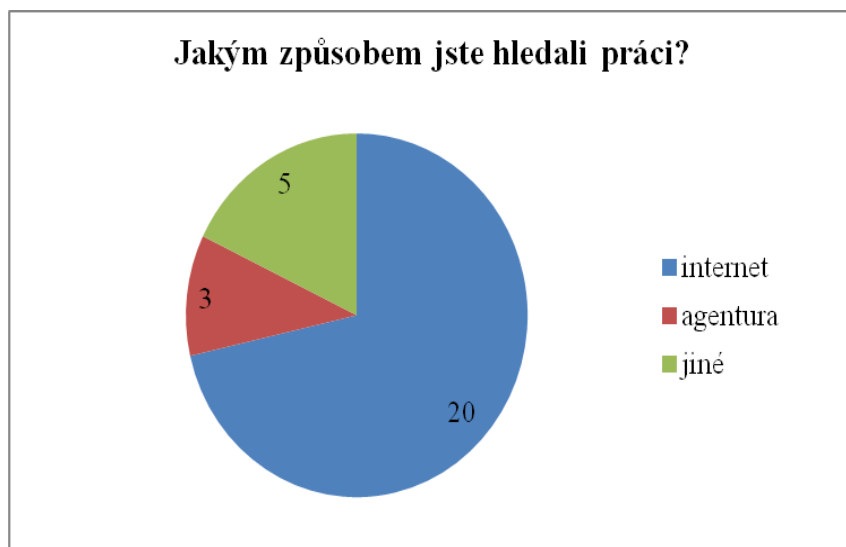
Co se týče mých dotazovaných, všichni jeli do Anglie za prací, i když u některých došlo k přerušení studia, které hodlají dokončit, až se vrátí do České republiky, konkrétně se jednalo o 7 osob. Z odpovědí nejvíce lidí studovalo střední školu, jako je gymnázium nebo střední odborná s různým zaměřením. Mezi lidmi, kteří se vzdali práce u nás, patřila třetina. Práce je nebavila a nebyli spokojeni s finančním ohodnocením. Téměř všichni se shodli na větě: „*Chci vyzkoušet něco nového, dokud nemám závazky*“. Většina z dotázaných uměla anglický jazyk na základní úrovni, ale našli se jedinci, kteří měli problém i s těmi základy, což byli ve většině případů muži. Z toho plyne, že hlavním důvodem, proč tito lidé vycestovali, bylo naučit se a hlavně zdokonalit jazyk, alespoň na vyšší úroveň. Dalším důvodem odjezdu do cizí země bylo poznání nové krajiny, nových lidí a nového prostředí. Přes polovinu lidí mne odpovědělo, že jeli navštívit Londýn a tak sem jim tam zalíbilo, že se tam rozhodli vrátit a nějakou chvíli tam pobýt a najít si práci. Co byla zajímavá odpověď u 4 dotazovaných tak to, že chtějí odjet za tzv. klidem, kde se nebudou setkávat s lidmi z pracovního a všedního dne. Každý to řekl, jiným způsobem, ale slova jako „vyčistit hlavu a resetovat“ tomu zcela

odpovídají. Z toho nám vyplývají důvody vycestování jako práce, jazyk, poznání nového prostředí, seznámení s novými lidmi. No jednoduše řečeno poznat nový svět. Podrobnější informace, co se týče respondentů a jejich výběru zaměstnání naleznete v dalších kapitolách.

3.3.4 Hledání práce

Ze zkušenosti vím, že není jednoduché najít práci tady v České republice. Zatím jsem hledala teda jenom brigády, ale i to mi dalo velkou námahu. Možností je sice mnoho, ale ve většině případů nestačí pouze vzdělání, ale hlavní je praxe, kterou studenti, ukončující například vysokou školu nemají. Tak zbývají možnosti, buď čekat na pozici, která nevyžaduje praxi, anebo se jednoduše sbalit a jet do ciziny, v mém případě Anglie, která nabízí spoustu nabídek práce bez praxe a hlavně odezvy po odeslání životopisů netrvají věčně jako tady v Česku.

Otázka, která se týkala, jakým způsobem hledali práci, jestli přes internet, agenturu, známé nebo další možnosti, byla poněkud krátce zodpovězená od všech dotazovaných. Řekli mi, že nejjednodušší způsob hledání práce v Anglii je internet, tam najdete spoustu nabídek od skladníka po manažera například. Rozdíl však byl v pohlaví, do skladů a na těžší práce, vyžadovali muže a jejich sílu, za to na pozice do hotelů jako recepční nebo pokojská nebo jako au-pair vyžadovali spíše ženy. Je pravdou, že muži se ptali po těžších pracích nebo práci v hospodě, jak vyplynulo z našich rozhovorů. Našlo se pár jedinců, kteří si našli práci přes agenturu, do které osobně zašli, ale až po informacích z internetu. V tomto případě se jednalo o pozici au-pair. Pět respondentů odpovědělo, že jeli tzv. na blind, že až tam začali hledat práci. Přehlednější srovnání, jakým způsobem hledali práci, naleznete v na další straně v grafu.

Z grafu můžete vidět, že největší zastoupení způsobu hledání práce je internet. A to proto, že zde najdete mnoho nabídek od malých firem po obrovské podniky. Na internetu si také můžete vyhledat agentury, které nabízejí možnosti získání pomoci nich a pak do nich osobně zajít.

Když jsem se jich zeptala, jak dlouho trvalo vyjádření od podniku či firmy, zdali Vás přijali nebo ne, tak se shodli, že do týdne měli například tři nabídky, což se s Českem nedá srovnat. Jedná se tam narovinu a rychle, poměrně i s velkým zájmem nabídnout práci.

3.3.5 Pocity, dojmy z nového prostředí

Každý vnímá první dojem z prostředí jinak. Někteří jsou zděšení, někteří překvapení a ti co cestují často, tak jim to ani nepřijde, pokud se jedná o pracovní cestu.

Na otázku ohledně prvních dojmů z nového prostředí a práce začali respondenti s příjezdem. Všichni letěli do Anglie letadlem, většina z nich navíc z letiště v Brně, a tak jejich pocity při výstupu na letišti Stansted v Anglii byli podobné – obrovské letiště, plné obchodů, lidí a vše v cizím jazyce. Po přesunu autobusy do města, nebo do místa, kde byli ubytovaní, nastalo hledání ulic, stanic metra apod. Všichni se shodli, že pokud se dostali do centra, nebyl problém si zjistit, jak jede metro nebo se dostat na některou z potřebných ulic, jelikož se ve městě na mnoha místech objevují nápomocné mapky a

vše je přehledně značeno. Nebyl ani takový problém domluvit se s místními lidmi, všichni byli příjemní a vstřícní s ochotou pomoci a ne jen při domluvě ohledně trasy, ale i v obchodech šla vidět ochota, a to jak se prodavačky usmívají. Na první pohled bylo všude čisto, vše bylo uspořádané, respondenti zmínili i to, že se téměř nikde nekouří, jak v hospodách, restauracích, tak i na veřejném prostranství. V okolí stanic metra chodili všichni po jedné straně, lidé se nemuseli navzájem vyhýbat, zkrátka úplně něco jiného než v České Republice. V městě se pohybovalo hodně lidí různých národností jako Arabové, Pákistánci a mnoho dalších. Na první pohled, ale bezproblémoví občané. Dotazovaní, kteří bydleli ve vzdálenějších zónách od centra, však připomenuli, že zde už nebyl takový pořádek, co se týká úklidu. Na ulici se válely spousty odpadků, což nebylo příjemné na první pohled. S tímto mohu souhlasit, protože jsem sama navštívila, jak centrum, tak okrajovou zónu. Výsledkem těchto otázek je, že pocity a dojmy každého z dotázaných byli téměř stejné. Shodli se na lidech a jejich chování, dále na prostředí ve městě i na dalších záležitostech, které se týkají nové země.

Otázka, která se věnovala prvním dojmům v práci, byla, dá se říct také jednoznačná. Ve všech firmách byli rádi, že má člověk zájem o práci zrovna u nich. Nekonaly se nikde žádné zdlouhavé pohovory, a vše se řeklo narovinu. Nikdo nemá pocit méněcennosti i přes nedokonalou angličtinu, podle níž vám určili pracovní pozici. Dle šikovnosti a zájmu trvalo hledání vaší práce. Z prvních dojmů z práce je viditelné, že jsou velice spokojeni.

3.3.6 Chování Angličanů

Pro život v cizině je určitě dobré vědět alespoň něco o lidech tzv. domorodcích, aby se člověk vyvaroval zbytečným nedorozuměním, trapasům a co nejrychleji zapadl do společnosti. O chování Angličanů mají lidé různé názory. Mohou být otažití, chladní, povrchní, arogantní, ale i pověstní svou zdvořilostí a svérázným smyslem pro humor. Přesně takhle působili na mé dotazované při prvním i druhém dojmu. Avšak až po nějaké době pochopili některá jejich pravidla, kterými se jejich chování řídí, začali jim rozumět a komunikovat způsobem, který je pro ně přijatelný.

Dotazovaní se shodli, že chování Angličanů navenek charakterizuje umírněnost. V rozhovorech jsou mírní, nedávají najevo emoce, verbálně ani tělem, nepoužívají emočně zabarvená slova ani superlativy, prý hlavně muži. Ženy dávají emoce najevo hlavně tónem hlasu. Těžko rozpoznatelné je, když Angličan o něčem řekne, že je „no bad“ on tím myslí, že je to výborné, ale my si to nedokážeme rozluštit. Ve střízlivém stavu jsou rezervovaní a klidní, ale v opilosti jsou hluční až agresivní naznačila polovina dotazovaných. Vydrží si povídat i dvě hodiny v kuse a člověk neví, jestli má na to kladný nebo záporný pohled. Taky mi bylo řečeno, že nesmíte říct o někom, že udělal něco špatně, je to urážející a nevhodné. Nedělají rozdíly, co se týká rasismu. V Česku, když narazíte na osobu tmavé pleti, nečeského původu, raději se mu vyhnete, kráčíte svou cestou a nevšímáte si ho, v Anglii se tyto problémy vůbec neřeší. Všichni byli názoru, že jsou nejen Angličané, ale téměř všichni lidé z Anglie příjemní, ochotní někdy až moc, vstřícní a nejsou tolik vystresovaní a mají dojem, že lidé v Čechách nemají rádi ani sebe. Podle dotazovaných je emoční chování Angličanů v některých případech stejné jako u nás, ale co se týká setkání lidí, jde vidět rozdíl na první pohled. Chování posuzují velice kladně.

3.3.7 Zaměstnání a platové podmínky

Celkově není problém najít práci v Anglii, především pro ty, co mají pokročilejší angličtinu, nebo pro ty co mají více zkušeností s hledáním práce v zahraničí. Pro česky mluvící občany není ani problémem najít pozici na vyšších místech, jelikož v Anglii nedávají přednost pouze jejich občanům. Dokonce v sektorech, které se týkají manuální práce, jich pracuje menšina, tudíž jen cizinci, protože pro Angličany je tato práce podřadná.

Otázky týkající se zaměstnání zněly: Jaké zaměstnání jste našli? Co pozorujete jako změnu v pracovním prostředí, co se týká pracovní doby a pracovních oděvů? Víme, že z našich respondentů je 11 mužů a 18 žen. Muži, kteří se podrobili rozhovoru, jsou zaměstnání ve skladech a v barech, kvůli horší angličtině, která se ale postupně zlepšuje a přináší sebou nové a lepší nabídky na práci. Tyto nabídky, ale odmítli, jelikož jsou zde na krátkou chvíli, a nechtějí budovat kariéru v této zemi, mimo rodinu a přátele.

V porovnání s prací ve skladu v ČR se shodli, že práce přesčas se vyskytuje na každém místě, avšak v Anglii měli dobrou zkušenost, a to v tom, že přesčasy byly bez námitek propláceny a včas. Z dotazovaných dívek je jich pět, co našly práci přes agenturu jako au-pair, tím měly zajištěno i ubytování, přímo v domech rodiny, o kterou se starají, popřípadě našly svoje ubytování. Další dívky jsou zaměstnány v obchodech, v hotelech jako pokojské či recepční. Tuto práci našly buď na internetu, nebo až na místě. Pouze se podívaly na internet, zda je tahle práce alespoň v nabídce prací v Anglii. Výhodou u nich byla dobrá angličtina, kterou při své práci používají. Pro porovnání s prací v ČR je pro ně největším rozdílem příspěvek na oblečení, boty, šperky, doplňky, zkrátka na vše co je k jejich pozici potřeba.

Pro nás nejzajímavější částí této kapitoly budou zajisté platové podmínky v Anglii, a pravý důvod proč se vyplatí jet do zahraničí získat jak nové zkušenosti, poznat svět, tak i vydělat slušné peníze. V tabulce lze vidět pro znázornění minimální mzda.

		2013	2014
Min. mzda/ hodina	Česká Republika	50,60 Kč	55 Kč
	Anglie	£ 6,31 = 241,67 Kč	£ 6,50 = 248,95 Kč
Min. mzda/ měsíc	Česká Republika	8 500 Kč	9 240 Kč
	Anglie	40 600 Kč	41 823 Kč

Tabulka 1 - znázornění minimální mzdy [4]

Pro přesnější popis, v tabulce můžeme vidět minimální mzdy v letech 2013 a 2014, jak v České Republice, tak i v Anglii, jsou to částky, které jsou minimální za hodinu. Jak lze vidět a Anglii téměř pětkrát vyšší. Tabulka a převod liber na koruny jsou dle aktuálního kurzu, který je 1£ = 38,30 Kč. Tato minimální mzda, ale v Anglii platí pro pracující ve věku od 21 let. V nižším věku je minimální mzda také nižší, ale stále není nižší jak celková minimální mzda v České Republice. V tabulce je znázorněna i měsíční

mzda, vypočítaná z hodinové sazby a násobená 8, jako osmihodinová pracovní doba a 21, kde toto číslo představuje pracovní dny v měsíci. [5]

Po rozhovorech ohledně mzdy, nastala otázka, která se týkala počtů dnů dovolené. Respondenti sice nevyužili výhod, jako stálí zaměstnanci, kteří pracují celý rok, a tak neměli nárok na celé plnění dovolené, ale ze zkušenosti a známostí věděli, že dovolená v Anglii má stejné trvání jako v Česku, a to od 5 - 6 týdnů.

Z odpovědí na otázky týkající se práce, jejího druhu a odměňování tedy vyplývá, že v Anglii je snadnější sehnat si práci, i přes jazykovou bariéru. Dále jsme se dozvěděli, což je zřejmé z tabulky a oficiálních dat jednotlivých států, že platy se liší o velké částky, a z hlediska dovolené jsme na tom stejně jako Angličané.

3.3.8 Ubytování

Možnosti ubytování v Anglii jsou obrovské od kempů až po luxusní byty či apartmány. Pokud se stěhujete do Anglie za práci nebo za studiem, zvolíte nejspíš jeden z hlavních typů ubytování, viz tabulka. Bydlení nejen v Anglii, ale v celé Velké Británii je velmi drahou záležitostí, bude patřit k největším výdajům spojeným s pobytem. Ceny se liší v závislosti na lokalitě, velikosti, vybavení a sezóně. [6]

Typ ubytování	Cena (GBP)	Kde se nachází toto ubytování
Homestay	cca £ 160 za týden	v hostitelské rodině s polopenzí
Share-accommodation	cca £ 120 za týden	mimo centrum města
Hostel	od £ 20 za noc	v centru města či jeho blízkosti
Hotel	od £50 za noc	v centru města či jeho blízkosti
B&B	od £ 30 za noc	mimo centrum, dostupné veřejnou dopravou

Tabulka 2- možnosti a ceny ubytování [7]

V otázkách ohledně ubytování jsem se ptala, kde jste sháněli ubytování, kde bydlíte, jaké máte zařízení, nevýhody spojené s bydlením, kde jste sháněli ubytování. Nejvíce dotázaných sehnalo ubytování přes webové stránky. Uvedli příklady stránek jako www.booking.com, která je vhodná spíše pro krátkodobý pobyt, dále www.gumtree.com, ten je právě pro případ dlouhodobého pobytu. Všichni bydlí v share-accommodation, které mají pronajaté v domech ve vzdálenějších lokalitách od centra, hlavně kvůli ceně. Byty jsou z části zařízené. Nalezneme plně vybavenou kuchyň, toaletu a koupelnu, v pokojích je pouze postel a skříň. Nájemné platí měsíčně na účet majiteli. Všichni bydlí ve dvoulůžkovém pokoji, který sdílí s osobou z jiného státu nebo také z České Republiky. Ubytovaní našli přes internet nebo na doporučení od lidí, kteří již v Anglii nějaký ten čas pobýli. Co se týká ceny podle dotázaných, nejlevnější ubytování nalezneme na severu Anglie, nejdražší v Londýně a na jihovýchodě Anglie. Ti, kteří pracují jako au-pair, zkusili homestay ubytování, ale zjistili, že je to drahé, tak začali hledat také share-accommodation. V nevýhodách ubytování se shodli, že byl v domě jeden záchod s koupelnou a bylo neustále obsazeno. Ubytovaní se dá najít velice snadno. Čeští občané bydlí nejčastěji v share-accommodation ve dvoulůžkovém pokoji.

3.3.9 Doprava

Než začnu se samotnou dopravou v Anglii, tak by bylo dobré vědět, jak se do Anglie vůbec dostat. Možnosti jsou letecky s nízkonákladovou leteckou společností například easyJet, Wizzair, Ryanair a další. Další možností je samozřejmě auto nebo autobus, které jsou mnohem dražší, časově náročnější a nejsou tak pohodlné. Teď tedy o městské hromadné dopravě. Všechna větší britská města jsou skvěle pokryta hromadnou dopravou, ale nejrozmantější a nejvytíženější síť je v Londýně. Kdo by neznal například dvoupatrový červený autobus. Cestovat můžete metrem, vlakem, autobusem, taxíkem, tramvají, na kole ale i lodní dopravou. Jízdné je velmi drahé, z rozpočtu je to druhá největší položka viz tabulka na další straně. [8]

Typ dopravy	Cena hotově (GBP)	Cena s Oyster Card (GBP)
Autobus	£ 2,30	£ 1,35
Metro	£ 4,30	£ 2
Tramvaj	£ 2,30	£ 1,35
Kolo	£ 2	-
Lodní doprava	£ 6	£ 5,40
Taxi	£ 5,60 - 8,60	-

Tabulka 3 - možnosti a cena dopravy [9]

Otázky týkající se dopravy, ve kterých se objevili otázky typu, jak jste se dostali do Anglie, čím jezdili do práce nebo po městě, co je nevýhodnější typ dopravy a cena a jestli je cestování po Anglii složité. Dotazovaní se do Anglie dostali letadlem, někteří společností Ryanair, která létá z Brna, které je zároveň u poloviny z nich nejbližší místa jejich bydliště. Dále pak společnostmi létajícími z Prahy. Na místo ubytování se dostali autobusy, jako byli Terravision, National Express nebo EasyBus a cesta trvala kolem jedné hodiny. Nejčastěji k přepravě využívali metro, které bylo pro všechny nevýhodnějším typem dopravy, nejen proto, že jeho síť byla nejrozšířenější, ale také proto, že se v něm používá Oyster Card tzv. lítačka, která se dala koupit na každé stanici metra a oproti klasické papírové jízdence zaplatili o 1,5libry méně. Pořizovací cena je 5 liber. Co se týká složitosti v cestování, nejhorší byl první den, kdy nevěděli, kde co je a kam mají jít. Doprava v Anglii je velice jednoduchá a lehce pochopitelná, protože je vše dobře značené.

3.3.10 Stravování

Nejspíš každého po příjezdu do Anglie překvapí styl stravování místních občanů. Naprosto běžným pokrmem jsou cereálie s mlékem. Velmi oblíbená je i anglická snídaneň. Snídaneň obsahuje vejce, slaninu, fazole, žampiony, rajče a toust. K obědu jí malé a studené porce jako například sendvič nebo velice známe fish and chips, to je smažená ryba s hranolkami. Hlavním jídlem v Anglii je večeře, která je teplá. Často dochází ke střetnutí celé rodiny u stolu. Typická anglická večeře obsahuje maso a dva druhy zeleniny. Vepřové, hovězí, nebo jehněčí maso bývá podáváno s bramborem, mrkví, květákem či zelím. Londýn díky velkému množství imigrantů nabízí netradiční kulinářské zážitky ze všech kultur světa například pákistánskou, indickou nebo italskou restauraci. Nabídka uspokojí každý vkus a každou peněženku. [10]

Z otázek týkajících se stravování jednoznačně vyplynulo, že je tam draho, co se týče jídla, na které byli zvyklí, a které zakoupíte v obchodech. Taková denní strava jako chleba s marmeládou, mléko s cereáliemi, maso s těstovinami a omáčkou, chléb se šunkou a vajíčkem vyjde na £3 bez sladkostí. Což pak za měsíc při nejmenším dělá £45 - £90. Nejlepší je nakupovat na trzích, tam jsou ceny nižší. Na otázku ohledně příspěvku na stravování tzv. stravenky, odpověděla více než třetina, že nic takového nedostávají. Za to zaměstnanci hotelu je od zaměstnavatele dostávají pravidelně, někdy i s pozváním na kávu, což není obvyklé. Jestli si zvykli na anglickou snídani, mi odpověděli, že ano, ale už je nebaví jíst pořád to samé a tak si dávají jogurty, marmelády a věci na které byli zvyklí z Česka. Dále jsem se jich zeptala, jestli je Anglie dbá na potraviny z domácích farem nebo je Angličanům jedno co koupí. Dotazování odpověděli, že v jejich případě kupují potraviny a maso z nejbližších obchodů, že je možné, že se o tuto možnost začnou zajímat při dlouhodobějším pobytu.

3.3.11 Volný čas

Vyplnění volného času může být poměrně drahá záležitost. Kino vyjde cca na £7, večeře cca na £15, jednorázový vstup do posilovny cca na £6. Při přepočtení na koruny se jeví volný čas jako drahý, ale s tím se musíme smířit. Obecně však při hledání přátel

stačí seznamka, chat, zájmové kluby, které pořádají různé akce jako bowling, výlety, návštěvy restaurací. Zaplatíte si členství a zúčastňujete se těchto akcí. [11]

Jak a kde tráví volný čas moji dotazovaní? Při pobytu do půl roku jejich seznamování není tak aktivní, takže si hledají koníčky, které mohou vykonávat sami. Více než polovina si chodí zaběhat, k večeru si pustí film, večer chatují a jsou spát. Nebo hrají hry na počítači. V případě bližšího seznámení zajdou do hospody nebo udělají párty doma. Práce jako au-pair je tak náročná, že neměli skoro žádný volný čas. Přece jenom po 3 měsících mají známých mnohem více, tak zajdou na diskotéku a večírky pořádané přáteli z internetu. Co také z rozhovorů vyplynulo, lidé si tam jedou vydělat peníze než užívat volného času. Všichni navštívili známé památky jako Londýnské oko, Tower Bridge a Buckinghamský palác. Ženy ve volném čase chodí nakupovat do obchodů zvaných Primark a do velkého nákupního centra Westfield City. Trávení volného času je pro každého individuální, záleží na jedinci, jeho povaze a chuti spojenými s poznáváním nových lidí, nové kultury a dalších aspektů.

3.3.12 Nedostatky Anglie

Na otázku co ti nejvíce na Česku chybí, odpovědi dotazování různě. První věc, co snad řekl každý bylo „*Chybí mi má rodina a přátelé.*“ Další chybějící věcí byl český jazyk. V dalších případech se jednalo o zvyky, jídlo, tradice, bydlení, počasí, lidi a další. Konkrétní příklady od dotazovaných. „*Byla jsem zvyklá na prostornou domácnost.*“ Další osoba si vzpomněla na počasí, protože tam trávila čas přes zimu, kterou má ráda a v Anglii si ji člověk moc neužije nebo naopak jim chybí pořádná léta a horké noci. Ohledně jídla vzpomínali na polohrubou mouku, tvaroh, český knedlík, pravou českou svíčkovou, horalky a hlavně chléb. Mužům chybí české pivo a česká děvčata. Další věc, kterou postrádali při tak krátkém pobytu bylo, že se nesmějí koupat v přírodě, po celé Anglii mají vyhlášky, které se doopravdy dodržují oproti Česku anebo si vzpomněli na trampingu, kdy lidé mohli téměř kdekoliv zakotvit, rozdělát oheň a opékat párky. Nikola říká: *Co mi z Česka v Anglii chybí? Těžko říct, takhle z hlavy. Než jsem odjela, myslela jsem si, že mi bude chybět všechno, ale pravdou je, že už mi toho moc nechybí. Všechno je řekněme nové a neokoukané. Když jdu nakupovat, jsem zvědavá co si zase koupím,*

protože nemohu tušit, co to vlastně je, například u sušenek“ zasmála se. Shrnutím mohu říci, že těmto lidem chybí velmi malá část všeho, na co byli zvyklí. Důvodem je tak krátký pobyt. Při dlouhodobějším pobytu by si prý nevzpomněli téměř na nic, ale na Českou Republiku jako takovou by nezapomněli.

3.4 Pozitiva a negativa

V této kapitole se zaměřím na shrnutí celé předešlé kapitoly. Je jasné, že návštěva jakéhokoliv státu je pro člověka přínosem. Ať se jedná o naučení nebo zdokonalení jazyka nebo poznání nové kultury a nových lidí. Přičemž u každého člověka může mít země mnoho pozitivních i negativních stránek.

Názor na samotnou Anglii je velice kladný. Respondenti jsou spokojeni s chováním lidí, dále s hledáním práce, s pracovními podmínkami, s dosavadním zaměstnáním. Doprava je sice drahá, ale nějak se do práce dostat musí. S hledáním ubytování také nebyl problém, pomocí internetu našli mnoho nabídek a možností. V práci jsou spokojeni, jak se zákazníci, tak s vedoucími díky jejich příjemnému chování. Jako další pozitivum uvedu získání nových kontaktů, znalostí, zkušeností. Jako pozitivum uvedli také poznání anglické gastronomie. V mém výzkumu nenaleznete mnoho negativ, přičemž k negativům Anglie patří hlavně vzdálenost od rodiny. Dále při přepočítávání cen na české koruny je tam draho. Jako poslední věc byli chybějící věci, jak bylo zkoumáno v kapitole nedostatky Anglie. Jak bych řekla já osobně „*Na všem je něco dobrého.*“

	Průměrný měsíční příjem	Náklady na ubytování	Náklady na dojíždění	Náklady na jídlo	Čistý výdělek
Anglie	40 823 Kč	18 240 Kč	3 040 Kč	2 660 Kč	16 883 Kč
Česká Republika	9 240 Kč	3 500 Kč	1 500 Kč	2 500 Kč	1 740 Kč

Tabulka 4 - Porovnání Anglie vs. Česko (vlastní zpracování dle odpovědi respondentů)

V tabulce lze vidět rozdíl mezi výdělkem občana v České republice a občana v Anglii. Pro zdroj dat v tabulce jsem využila minimální mzdy dané vybraným státem. Je jasné

viditelné, proč studenti jezdí často za prací do Anglie i přes vysoké náklady na ubytování a dojíždění, které jsou mnohonásobně vyšší než v České republice.

4 Závěr a doporučení

Cílem mé práce je zhodnotit vliv cizího prostředí na české občany metodou osobních rozhovorů, které povedou k doporučení pro české studenty, plánující dlouhodobý pracovní pobyt v Anglii.

Práce je rozdělena do dvou částí a to na teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem se věnovala vymezení základních pojmů v oblasti kultury, komunikace, interkulturní komunikace a kulturního šoku.

Praktickou část jsem věnovala zkoumáním jednotlivých aspektů týkajících se ubytování, dopravy, stravování, volného času a chování k případnému životu v Anglii, z kterého na závěr udělám doporučení, jakým způsobem si ulehčit začátky spojené s pobytem v Anglii. V krátkosti jsem shrnula pozitiva a negativa a zjistila nedostatky Anglie pro české občany. Fakta a výzkumné závěry, které jsou uvedeny v této bakalářské práci, by měly sloužit nejen jako informační zdroj pro člověka, který zvažuje vycestování do zahraničí a má potřebu získat jakýsi náhled o životě v tamní zemi.

Závěrem bych uvedla doporučení, které je vytvořeno z tohoto výzkumu, ale i z vlastního názoru na přípravu dlouhodobého pobytu, v našem případě jde o zemi Anglii. Na začátek bychom si měli obstarat základní informace o webových stránkách, které nabízí možnosti práce, ubytování, dopravy a další. Samozřejmostí se považuje mít určitý peněžní obnos na záležitosti spojené s cestováním, vyžitím prvních dní spojenými se stravováním a základními potřebami pro život. Po prohlédnutí webových stránek začneme vyhledávat podrobnější informace a zajistíme si cestu do Anglie. Nejlevnějším a nerychlejším způsobem přepravy je letadlo. Letenky zakoupíte také přes internet nebo v některé cestovní kanceláři. Pokud cestujeme autem, je třeba vzít peníze i na pohonné hmoty a poplatky spojené s cestováním v zemi například mýta a další. Cesta autobusem je velice zdoluhavá, trvá téměř 20 hodin. Způsob dopravy do Anglie je na Vás. Další nezbytnou věcí je zajistit si ubytování na dlouhodobý pobyt, popřípadě sehnat spolubydlícího. To všechno můžeme zařídit a domluvit z pohodlí domova. Na internetu nalezneme i rady a tipy spojené s chováním a vyjadřováním lidí, které nám mohou pomoci, jak se zařadit do společnosti. Hledat práci můžeme až na místě nebo využít internet. Při samotném pohovoru už musíme být na místě pracoviště. Jako nejlepší dopravní prostředek je metro, které se nachází přímo v Londýně a je rozděleno do

zón, které vedou do měst i mimo hlavní město. Pro vzdálenější oblasti lze zvolit vlak nebo autobus. Po celé Anglii platí elektronické karty - Oyster Card). Ceny jsou uvedeny, jak již bylo zmíněno v kapitole o dopravě. Ohledně stravování nemohu nic doporučit, každý si musí najít to svoje. Nalezneme zde síť prodejen Mark's & Spencer, kde najdeme srovnatelné výrobky s našimi supermarkety. Co se týká volného času, pokud půjde o nakupování, největším obchodním střediskem je Westfield City, které leží ve Stratfordu, který leží jihovýchodně od Londýna, tudíž je blízko centra města. Dále nalezneme v zemi spoustu parků, které stojí za návštěvu. K dalším možnostem, jak strávit volný čas jsou samostatné aktivity nebo návštěva klubových akcí. Na konci praktické části jsem uvedla porovnávací tabulku, ve které vidíme rozdíl v platech a tak cesta do Anglie stojí za to.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

DEVITO, Joseph A. *Základy mezilidské komunikace: 6. vydání. 1. vyd. [i.e. 2. vyd.]*. Praha: Grada, 2008, 502 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2018-0.

HOFSTEDE, Geert a Gert Jan HOFSTEDE. *Kultury a organizace: software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, 335 s. ISBN 978-80-86131-70-2.

JAKLOVÁ, A. Komunikace, interkulturní. In Malina, J. et al., *Antropologický slovník*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009, s. 1956-1959 (kniha s CD).

JANDT, Fred Edmund. *An introduction to intercultural communication.:Identities in a global community. 6. vydání*. United States of America: SAGE Publications, 2010. ISBN 978-1-4129-7010-5.

MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi. 2., dopl. a přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2010, 325 s. Manažer. ISBN 978-80-247-2339-6.

NOVÝ, Ivan a Sylvia SCHROLL-MACHL. *Spolupráce přes hranice kultur. Vyd. 1.* Praha: Management Press, 2005, 313 s. ISBN 80-7261-121-6.

PRŮCHA, Jan. *Interkulturní komunikace. Vyd. 1.* Praha: Grada, 2010, 199 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3069-1.

SVĚTLÍK, Jaroslav. *Interkulturní marketing a komunikace v zemích EU*. Zlín: Vyšší odborná škola, 2001. 134 s. ISBN 80-7318-035-9.

ŠRONĚK, Ivan. *Kultura v mezinárodním podnikání. 1. vyd.* Praha: Grada, 2000, 167 s. Manažer. ISBN 80-247-0012-3.

Elektronické zdroje

- [1] *Kulturní šok: kulturní a šok a jeho zmírnění* [online]. [cit. 2015-04-24].
Dostupné z: <http://ecesty.cz/radce/cestovani/kulturni-sok>
- [2] *Co je to interkulturní kompetence, proč a kde ji potřebujeme v našem podnikání?* [online]. [cit. 2015-04-24]. Dostupné z:
<http://www.innosupport.net/index.php?id=2379&L=8>
- [3] *Anglie: Základní informace, geografie.* [online]. [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Anglie>
- [4] *Minimální mzda: Česká Republika* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/871>
- [5] *Zaměstnání a platové podmínky - Anglie: Kurz libry.* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.porovnej24.cz/kurzy/exchange-vip/22.4.2015>
- [6] *Ubytování v Anglii: možnosti.* [online]. [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.studiumanglie.cz/zivot-v-anglii/ubytovani-v-anglii>
- [7] *Možnosti a ceny ubytování.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.studiumanglie.cz/zivot-v-anglii/ubytovani-v-anglii>
- [8] *Doprava a cestování v Anglii: druhy.* [online]. [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.lochneska.cz/zivot-v-anglii/cestovani-doprava>
- [9] *Možnosti a ceny dopravy.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.lochneska.cz/zivot-v-anglii/cestovani-doprava/doprava-po-londyne-autobusem-metrem-tramvaji-vlakem-a-na-kole-jizdni-rad-mapy-ceny>
- [10] *Stravování: Anglická kuchyně.* [online]. [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.lochneska.cz/typicka-anglicka-kuchyne-stravovani-velka-britanie>
- [11] *Volný čas v Anglii.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.lochneska.cz/stehovani-do-anglie>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Hofstedeho diagram	12
--------------------------------------	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 - znázornění minimální mzdy	34
Tabulka 2- možnosti a ceny ubytování	35
Tabulka 3 - možnosti a cena dopravy	37
Tabulka 4 - Porovnání Anglie vs. Česko	40

Přílohy:

Seznam respondentů

Ženy - profese v oblasti hotelů, obchodů

Příjmení a jméno	Věk	Profese
Černá Gabriela	21	Au - pair
Grossová Nikola	24	Recepční
Halasová Iveta	22	Pokojská
Hájková Tereza	26	Au - pair
Heřmanová Petra	20	Au - pair
Jarolímová Veronika	25	Prodavačka oděvů
Kupská Hana	24	Recepční
Krausová Lucie	19	Recepční
Kuchtová Alice	22	Pokladní v obchodě s obuví
Marková Alžběta	20	Pokojská
Nováková Klára	21	Au – pair
Ondrová Michaela	23	Pokladní
Opálková Soňa	18	Výpomoc v obchodě
Pokorná Lucie	19	Barmanka

Psotová Veronika	22	Au - pair
Sobolová Aneta	23	Recepční
Srnská Petra	31	Zástupce manažera
Ševčíková Klára	21	Prodavačka oděvů

Muži - profese v oblasti skladů

Příjmení a jméno	Věk	Profese
Ampapa Libor	23	Sklad – kontrola
Bartoš Petr	21	Barman
Coufal Lukáš	28	Sklad – řidič
Domkář Stanislav	18	Sklad – vedoucí
Hubený Jiří	20	Barman
Jelínek Roman	25	Sklad – zařazování
Kalandřík Lukáš	23	Sklad – výpomoc
Krejčíř Jan	33	Vedoucí výroby
Řezáč Jaroslav	19	Sklad - řidič
Sklenář Viktor	20	Barman
Studený Adam	21	Barman